

**URZĄD STATYSTYCZNY
WE WROCŁAWIU**

INFORMACJA SYGNALNA

Kontakt: tel. (71) 37-16-300

e-mail: SekretariatUSwro@stat.gov.pl

Internet: www.stat.gov.pl/wroc

INFORMACJA SYGNALNA nr 12/2011

WYNIKOWY SZACUNEK PRODUKCJI GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM W 2011 R.

Wrocław, grudzień 2011 r.

Informacja zawiera wyniki trzeciego w br., tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych opracowanego na podstawie badań reprezentacyjnych plonów upraw, przeprowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, wyników sprawozdawczości gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz ocen i ekspertyz przeprowadzonych w listopadzie 2011 r. Oceny i ekspertyzy przeprowadzili rzeczoznawcy GUS, poczynając od szczebla gminnego na podstawie lustracji pól i sadów. Powierzchnię upraw przyjęto wg szacunków rzeczoznawców terenowych GUS oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek.

I. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE

JESIEŃ 2010

Warunki pogodowe w październiku były zmienne. I połowa miesiąca była na ogół ciepła i bezdeszczowa, co spowodowało przyspieszenie wykonywania prac polowych. W II połowie miesiąca nastąpiło znaczne ochłodzenie - z nocnymi przymrozkami. Warunki te nie hamowały jednak wykonywania prac polowych związanych z orkami i siewem. Siewy zbóż ozimych, poza pszenicą, zostały zakończone. Trwały zbiory kukurydzy i wykopki buraków cukrowych. Stan upraw ozimych był gorszy w porównaniu do słabego stanu ubiegłorocznego. Rośliny były umiarkowanie wyrosnięte ponieważ chłodna i deszczowa pogoda w sierpniu i wrześniu utrudniała przeprowadzenie siewów w terminach agrotechnicznych, hamowała vegetację i sprzyjała rozwojowi chorób grzybowych. Pierwsze dwie dekady listopada były na ogół bardzo ciepłe, z przelotnymi opadami deszczu. W I połowie miesiąca temperatury w ciągu dnia osiągnęły wartość 17°C, a nocą do około 10°C. Ten sprzyjający okres pozwolił zwiększyć tempo jesiennych prac polowych, jednak z powodu wysokiego poziomu wód gruntowych oraz opóźnień w zbiorze kukurydzy na części pól nie udało się wykonać orok zimowych. W III dekadzie miesiąca temperatury znacząco obniżyły się, a w ostatnich dniach listopada osiągnęły wartości ujemne (od -5°C do -10°C) oraz wystąpiły opady śniegu. Stan zasianych ozimin przed wejściem w okres spoczynku zimowego był słabszy w porównaniu do roku ubiegłego, głównie z powodu opóźnionych siewów.

ZIMA 2010/2011

Bardzo niskie temperatury (do minus 20°C w nocy), brak okrywy śnieżnej oraz mroźne wysuszające wiatry spowodowały wymarzanie i wysmalanie roślin. Szczególnie narażone na takie warunki pogodowe były późno zasiane wrażliwe odmiany pszenicy i rzepaku.

Początek marca był chłodny, z ujemnymi temperaturami w nocy (minus 10°C), dodatnimi w dzień (dwa, trzy stopnie powyżej zera) oraz bardzo zimnymi wiatrami powodującymi wysmalanie roślin. Niewielkie ocieplenie nastąpiło w drugiej połowie marca (do 10°C w dzień), a występujące opady deszczu i śniegu spowodowały znowu ochłodzenie. Lokalnie na terenie Dolnego Śląska tworzyły się zastoiska wody (w obniżeniach terenu). Na plantacjach żyta wystąpiła pleśń śniegowa. Rozpoczęto prace polowe, które

przede wszystkim polegały na pogłównym nawożeniu rzepaku ozimego i wykonaniu zaległych orek zimowych. Zaorania wskutek strat zimowych były większe niż w roku ubiegłym - wpływ na to miały głównie silne mrozy bez okrywy śnieżnej w lutym i marcu oraz wystąpienie pleśni śniegowej. Rolnicy rozpoczęli siewy wiosenne.

WIOSNA 2011

W kwietniu warunki agrometeorologiczne sprzyjały pracom rolnym (prawie w 100% dokonano siewów i nasadzeń roślin uprawnych). Temperatura przez cały miesiąc utrzymywała się na wysokim poziomie (od 5°C do 20°C), natomiast opady były niewystarczające. W II dekadzie kwietnia kwitły już drzewa owocowe, truskawki oraz rzepak ozimy. Deficyt wody w końcu miesiąca nieco pogorszył wschody zbóż jarych. Na początku maja wystąpiły obfite opady śniegu, a temperatura obniżyła się do 0°C.

Zboża jare były w zróżnicowanym stadium w zależności od terminu siewu - przy wschodach na niektórych plantacjach wystąpiły niedobory wody. Większość plantacji rzepaku i rzepiku były w stanie średnim. Uszkodzenia rzepaku wynikały z przełamań roślin przygniecionych dużą masą śniegu. Plantacje buraków cukrowych były w dobrym stanie, rośliny znajdowały się w początkowej fazie tworzenia rozety liściowej. Plantacje ziemniaków wczesnych ucierpiały w wyniku majowego przymrozku i część roślin utraciła naziemne części łodyg, które jednak szybko odrosły. Plantacje kukurydzy zasiane w kwietniu znajdowały się w fazie formowania drugiej pary liści, a siane w maju w fazie wschodów.

Kwitnienie drzew owocowych i truskawek rozpoczęło się w II dekadzie kwietnia i trwało jeszcze na początku maja. Z 2-go na 3-go maja wystąpiły duże opady śniegu i obniżenie temperatury do minus 6°C. W dalszej części miesiąca temperatury utrzymywały się na wysokim poziomie (od 10°C w nocy do 30°C w dzień). Wysoka temperatura oraz dość duże opady deszczu wpłynęły korzystnie na poprawę stanu roślin uprawnych. Zboża ozime pszenica i żyto były w fazie formowania ziarna, natomiast plantacje jęczmienia - w fazie mleczno-woskowej ziarna. W rejonach podgórskich pszenica i żyto były w fazie kłoszenia i początku kwitnienia. W rejonie Pogórza Sudeckiego w fazie pełni strzelania w źdźbło do początku fazy kłoszenia. Kukurydza była w stadium formowania wiech, a plantacje rzepaku w końcowej fazie nabierania łuszczyń.

Plantacje ziemniaków wczesnych były w fazie zbiorów, a odmiany późniejsze w stadium kwitnienia. Wystąpiły pierwsze objawy zarazy ziemniaczanej. Większość plantacji buraków cukrowych była w stanie dobrym, rośliny były w fazie rozrostu rozety liściowej i tworzenia części korzeniowej. Czerwiec charakteryzował się wysokimi temperaturami (nawet do 30°C w III dekadzie miesiąca) i umiarkowaną ilością opadów (ale pokrywającą zapotrzebowanie roślin). Wyższą ilość opadów zanotowano na terenach podgórskich (co dało korzystniejsze warunki do rozwoju roślin), ale jednocześnie z nieco niższymi temperaturami niż w części nizinnej województwa.

LATO 2011

Lipiec charakteryzował się dość wysokimi temperaturami powietrza (od 15°C do 30°C). Opady występowały często, ale przy wysokiej temperaturze następowało szybkie wyczerpywanie się wilgoci i w II dekadzie miesiąca wystąpiły niedobory wody w glebie (zniwelowane w III dekadzie przez intensywne opady). Pod koniec miesiąca w niektórych gminach wystąpiły podtopienia upraw. Koszenie jęczmienia ozimego rozpoczęto pod koniec czerwca, a rzepaku ozimego na początku lipca (w tym czasie skoszono około 90% upraw). Na zbożach jarych, które nie miały odpowiedniej ochrony wystąpiły objawy septoriozy i fuzariozy.

Żniwa przebiegały przy zmiennej pogodzie, co spowodowało niewielkie opóźnienia w zbiorze. Część plantacji ziemniaków była porażona zarazą ziemniaczaną, a plantacje buraka cukrowego - chwościkiem burakowym.

W sierpniu dalej utrzymywała się zmienna pogoda (deszcz i okresy słonecznej pogody). Temperatury wahały się od 20°C do 30°C (dni upalnych było mało). Opady na terenach górskich czasami przybierały charakter gwałtowny co powodowało przybór wód w rzekach o charakterze powodziowym (nie zanotowano jednak zniszczenia upraw). Warunki termiczne i uwilgotnienie gleby sprzyjały szybkiemu wzrostowi kukurydzy. W większości rejonów plantacje znajdowały się w stadium dojrzałości mlecznej ziarniaków. Wrzesień charakteryzował się ciepłą i słoneczną pogodą. Temperatury wahały się od 15°C do 25°C w dzień i od 10°C do 20°C w nocy. Opady występujące w I połowie miesiąca były niewystarczające. Wykopki

ziemniaków zostały zakończone, rozpoczęto zbiór buraków cukrowych i okopowych pastewnych. Kukurydza na ziarno była w fazie dojrzałości woskowej.

JESIEŃ 2011

Warunki agrometeorologiczne w październiku sprzyjały pracom polowym. Na początku miesiąca temperatury dochodziły do 20°C, w połowie miesiąca wystąpiły opady i temperatury obniżyły się do 5°C, a pod koniec miesiąca wzrosły do około 10°C. Trwały zbiory kukurydzy i buraków cukrowych. Zakończono siew ozimin, z wyjątkiem pszenicy. Stan upraw ozimych był lepszy niż przed rokiem. Rzepak znajdował się w fazie 4-6 liści, jęczmień w fazie pełni krzewienia, a pszenica, żyto i pszenżyto w fazie początku krzewienia. Na początku listopada temperatury dochodziły do 10-15°C, w połowie miesiąca obniżyły się do 0°C (w nocy do minus 5°C), a po 20 listopada wzrosły do 5°C. Opady wystąpiły tylko w połowie miesiąca i były przelotne. Pogoda sprzyjała pracom polowym, zakończono zbiór roślin oraz siewy zbóż ozimych.

II. PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW ROLNYCH

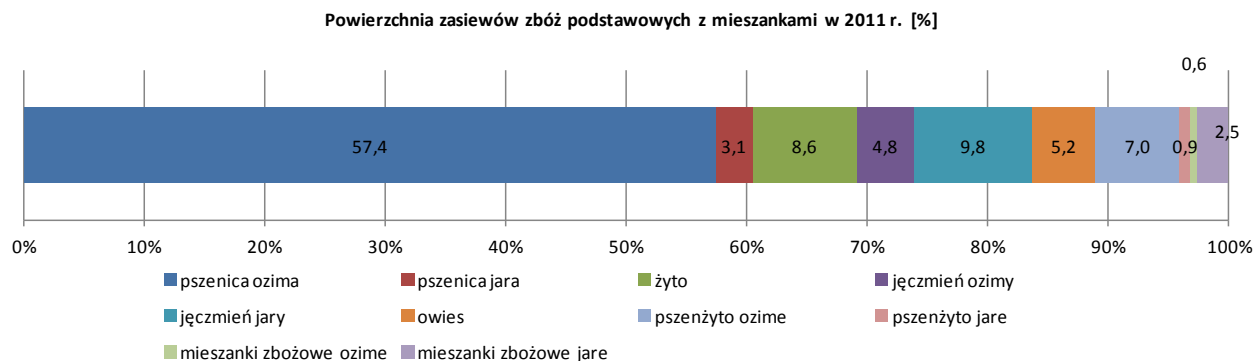
Według szacunku wynikowego zbiory głównych upraw rolnych i ogrodnich w 2011 r. w porównaniu do 2010 r. przedstawiają się następująco:

- **zboża ogółem** – zebrane zbiory ocenia się na 2328,7 tys. ton, tj. o 1,8% mniej,
w tym:
 - **zboża podstawowe z mieszankami** – 1832,1 tys. ton, tj. o 6,9% mniej,
 - **pszenica ozima** – 1191,9 tys. ton, tj. o 4,3% mniej,
 - **pszenica jara** – 50,6 tys. ton, tj. o 33,2% mniej,
 - **żyto** – 114,2 tys. ton, tj. o 16,7% mniej,
 - **jęczmień ozimy** – 90,6 tys. ton, tj. o 23,6% więcej,
 - **jęczmień jary** – 154,3 tys. ton, tj. o 24,4% mniej,
- **rzepak i rzepik** – 325,2 tys. ton, tj. o 14,9% więcej,
- **ziemniaki** – 614,7 tys. ton, tj. o 28,6% więcej,
- **buraki cukrowe** – 1121,8 tys. ton, czyli o 21,9% więcej.

Zboża

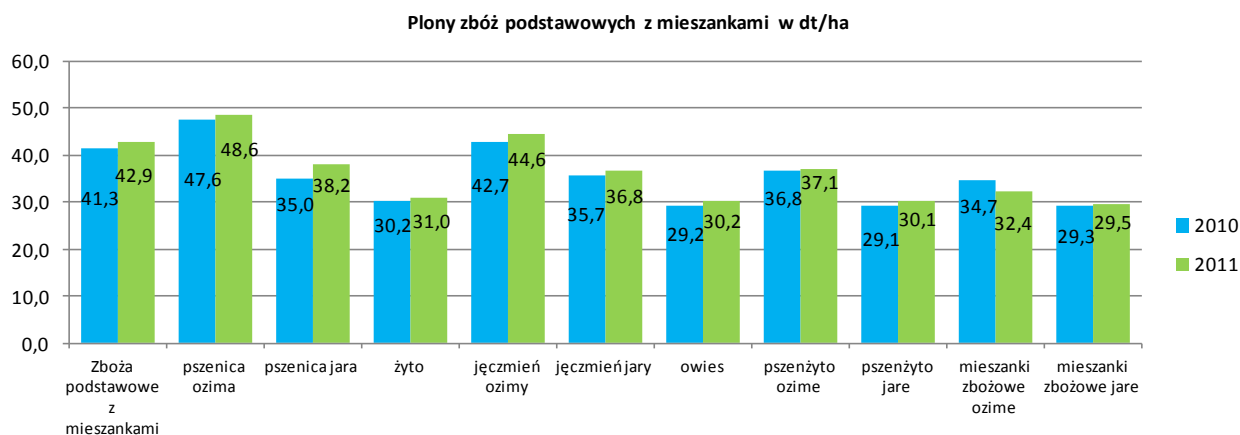
Plonowanie zbóż ogółem w odniesieniu do 2010 r. według szacunku wynikowego oceniono na 45,6 dt/ha (tj. o 2,2 dt/ha wyższe niż w roku ubiegłym), w tym największy wzrost zanotowano w przypadku pszenicy jarej (wzrost o 3,2 dt/ha). Pozostałe gatunki, które plonowały wyżej to:

- jęczmień ozimy o 1,9 dt/ha,
- jęczmień jary o 1,1 dt/ha,
- pszenica ozima o 1,0 dt/ha,
- pszenżyto jare 1,0 dt/ha,
- owies o 1,0 dt/ha,
- żyto o 0,8 dt/ha,
- pszenżyto ozime 0,3 dt/ha,
- mieszanki zbożowe jare o 0,2 dt/ha.

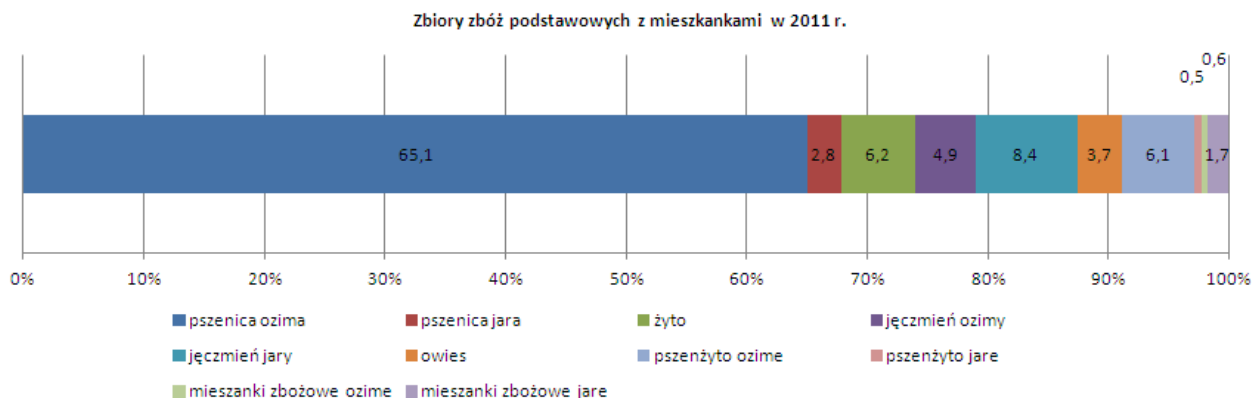

W 2011 r. niższym plonowaniem charakteryzują się mieszanki zbożowe ozime (o 2,3 dt/ha).

Warunki pogodowe były na ogół niekorzystne dla zbioru zbóż. Jakość zebranego ziarna jest zróżnicowana - od bardzo dobrej w początkowym okresie zbioru i pogorszającej się przy opóźnionym zbiorze.

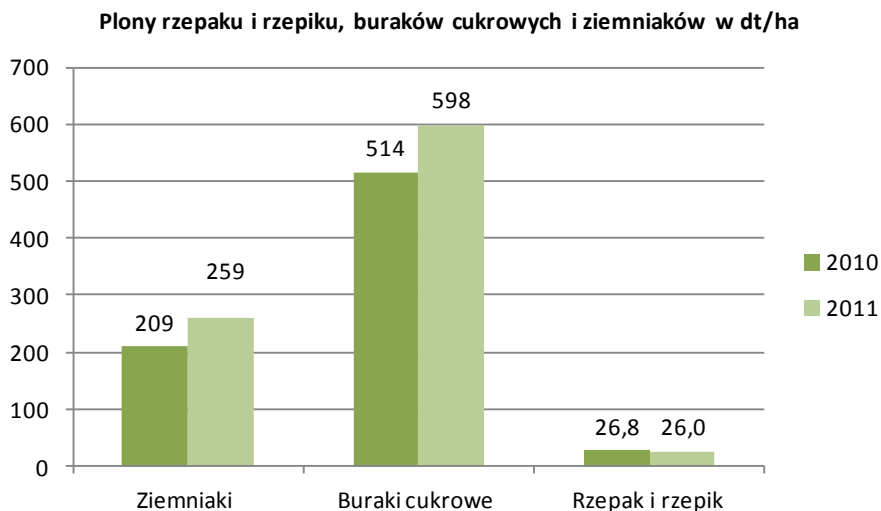

Zbiory zbóż ogółem wyszacowano na 2328,7 tys. ton i było to o 42,0 tys. ton, tj. o 1,8% mniej od uzyskanych w ubiegłym roku. Produkcja zbóż intensywnych (pszenica, jęczmień i pszenżyto) wyniosła 1609,9 tys. ton, tj. 87,9% ogólnych zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami, w tym produkcję pszenicy oszacowano na 1242,4 tys. ton, co stanowi 67,8% ogólnych zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami. Zbiory zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) szacuje się, że będą o 21,7% niższe niż przed rokiem i wyniosą 222,2 tys. ton.

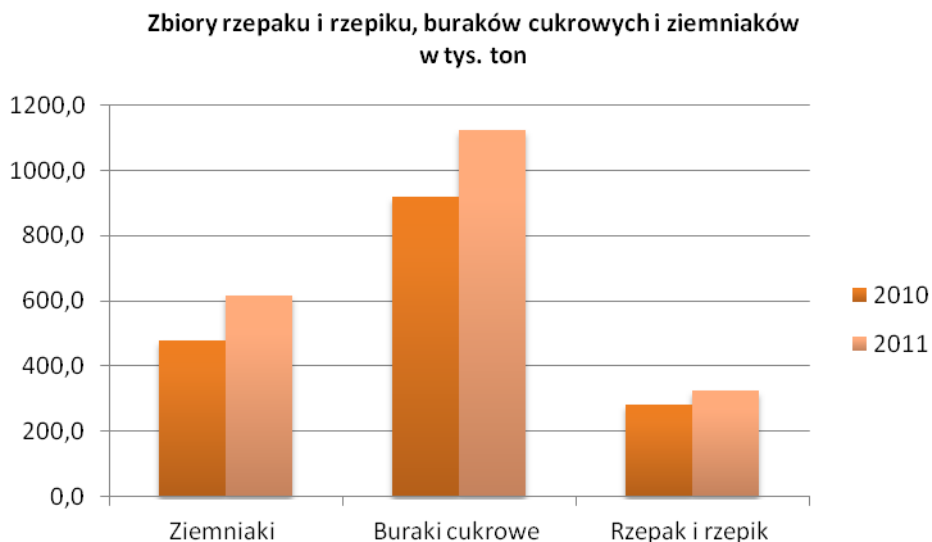
Ziemniaki

Plony ziemniaków zostały oszacowane na 259 dt/ha, to znaczy o 50 dt/ha wyższe w porównaniu do 2010 r. Większa powierzchnia uprawy ziemniaków i wyższe plonowanie przyczyniły się do tego, że ich produkcja w 2011 r. wyniesie 614,7 tys. ton i będzie o 28,6% większa w porównaniu do ubiegłego roku.

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2011 r. wynosi 18,8 tys. ha i jest o 4,8% większa niż przed rokiem, a plony wyższe o 84 dt/ha i wyniosą 598 dt/ha. Zwiększenie powierzchni uprawy oraz wyższe plonowanie wpłynęło na wzrost zbiorów buraków cukrowych w porównaniu do uzyskanych w 2010 r. o 201,8 tys. ton (o 21,9%).

Rzepak i rzepik

Plonowanie rzepaku i rzepiku w 2011 r. oszacowano na 26,0 dt/ha, tj. niższe o 3,0% w porównaniu do 2010 r. Większa powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku oraz nieco niższe plony wpłynęły na zwiększenie się zbiorów w porównaniu do 2010 r. o 14,9%, produkcję rzepaku ocenia się na 325,2 tys. ton.

Tabl. 1. Powierzchnia, plony i zbiory zbóż

UPRAWY	2010			2011		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne
POWIERZCHNIA w ha						
Zboża ogółem	545949	538877	458271	511194	502408	416503
W tym zboża podstawowe z mieszankami	476454	471092	408253	426955	420561	354162
pszenica ozima.....	261698	257602	214511	245139	240302	195742
pszenica jara	21606	21450	20471	13234	12864	10502
żyto	45354	45215	40979	36764	36647	32748
jęczmień ozimy	17151	17011	12870	20311	19907	14754
jęczmień jary.....	57137	56475	50676	41940	41442	35582
owies.....	21914	21847	20064	22372	22314	20528
pszenżyto ozime	21067	20966	18838	29931	29837	27582
pszenżyto jare	2519	2519	2237	3820	3811	3634
mieszanki zbożowe ozime.....	1185	1185	963	2586	2586	2568
mieszanki zbożowe jare.....	26823	26823	26644	10858	10851	10522
PLONY w dt/ ha						
Zboża ogółem	43,4	43,2	40,8	45,6	45,2	42,0
W tym zboża podstawowe z mieszankami	41,3	41,1	39,1	42,9	42,7	40,3
pszenica ozima.....	47,6	47,4	44,8	48,6	48,3	45,3
pszenica jara	35,0	34,9	34,2	38,2	37,8	35,8
żyto	30,2	30,2	29,9	31,0	31,0	30,7
jęczmień ozimy	42,7	42,6	40,5	44,6	44,4	41,5
jęczmień jary.....	35,7	35,7	35,0	36,8	36,6	35,5
owies.....	29,2	29,2	29,6	30,2	30,2	30,3
pszenżyto ozime.....	36,8	36,8	36,0	37,1	37,1	37,0
pszenżyto jare	29,1	29,1	28,8	30,1	30,1	29,8
mieszanki zbożowe ozime.....	34,7	34,7	31,6	32,4	32,4	32,5
mieszanki zbożowe jare	29,3	29,3	29,4	29,5	29,5	29,6
ZBIORY w tonach						
Zboża ogółem	2370745	2330544	1871707	2328731	2272656	1748734
W tym zboża podstawowe z mieszankami	1967638	1938010	1598062	1832052	1793901	1426964
pszenica ozima.....	1246056	1221829	961009	1191874	1161360	886711
pszenica jara	75660	74864	70011	50551	48664	37597
żyto	137005	136522	122527	114150	113783	100536
jęczmień ozimy	73318	72472	52124	90605	88359	61229
jęczmień jary.....	204103	201397	177366	154268	151776	126316
owies.....	63943	63767	59389	67588	67370	62200
pszenżyto ozime.....	77537	77144	67817	111087	110708	102053
pszenżyto jare	7340	7340	6443	11495	11460	10829
mieszanki zbożowe ozime.....	4116	4116	3043	8382	8382	8346
mieszanki zbożowe jare	78560	78560	78333	32050	32039	31145

Tabl. 2. Powierzchnia, plony i zbiory ziemniaków, buraków i rzepaku

UPRAWY	2010			2011		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne
POWIERZCHNIA W HA						
Ziemniaki	22832	22824	21323	23696	23694	21943
Buraki cukrowe	17915	17690	11515	18769	18351	12500
Rzepak i rzepik.....	105628	102958	72967	125254	122455	94735
PLONY W DT/ HA						
Ziemniaki	209	209	194	259	259	243
Buraki cukrowe	514 ^a	513 ^a	500 ^a	598 ^a	599 ^a	600 ^a
Rzepak i rzepik.....	26,8 ^a	26,8 ^a	26,0 ^a	26,0 ^a	25,9 ^a	25,4 ^a
ZBIORY W TONACH						
Ziemniaki	478130	477984	414168	614669	614638	533609
Buraki cukrowe	920013 ^a	907282 ^a	575750 ^a	1121818 ^a	1100045 ^a	750000 ^a
Rzepak i rzepik.....	283074 ^a	276239 ^a	189633 ^a	325206 ^a	316749 ^a	240411 ^a

^a Dane nieostateczne.